

Een kunstenaar gebruikt licht in zijn werk om

- een bepaalde sfeer op te roepen
- volume weer te geven
- iets of iemand te benadrukken/ te laten opvallen
- belangrijke personen aan te duiden (symboliek)

Lichtbronnen:

Licht komt ergens vandaan:

- natuurlijk licht: zon, bliksem, vuur, maan, (kaars)
- kunstlicht: zaklamp, lamp, led-lamp, tl-lamp,....

Sfeer:

Veel licht of weinig licht
Sfeer kan fris, griezelig, warm, koud, helder, triest, zomers, heet, rustig, verstikkend, dreigend, verlaten, mysterieus, heilig,.... zijn (TAAL!)

LICHT
= het spel van licht en donker en schaduw

Schaduw:

Waar licht is zijn ook schaduwen:

- silhouet (omtrekvorm)
- eigen schaduw, slagschaduw (gebroken schaduw)
- grijswaarden

Soorten licht:

- direct, indirect, dimlicht, fel licht, dof, schemerlicht,... (sfeer)
- basiskleuren bij licht: geel, rood, blauw, samen wit = regenboog/zonlicht

Lichtrichting:

Vanwaar komt het licht? Waar staat de lichtbron?
Zijlicht, tegenlicht, ...

Denk ook aan:

Weerkaatsingen
Lichte en donkere tinten(cfr kleur)
Lichtspel in een werk

textuursuggestie:

textuur weergeven :

- in klei, gips,
- in 3D werk
- om diepte weer te geven
- door lijntjes, puntjes, stipjes, vlekjes, vegen,... textuur suggereren

textuur

= heeft te maken met de oppervlakte/de huid van iets

Texturen en hun afdruk:

technieken: krassen, wrijven, drukken, stempelen, frottage (rubbing),....

Verschillende texturen:

Hard, zacht, ruw, glad, harig, stekelig, blinkend, korrelig, wollig... (tastzin) + bepaalt gevoelswaarde.

compositie

= ordenen, structureren tot een geheel

Een kunstenaar zal door middel van compositie bepaalde accenten leggen in het werk waardoor hij de aandacht van de kijker te pakken krijgt.

compositievormen:

- overall-compositie
- centrale compositie
- diagonale, verticale, horizontale compositie
- symmetrische/asymmetrische compositie
- statische/dynamische compositie

Ordenen(situieren)

- in een vlak of in ruimte: op, onder, boven,...
- symmetrisch, centraal, diagonaal

(alle andere bouwstenen kan je in de ordening betrekken: lijnen, vormen, patronen, kleurcontrasten,...

vormgevingsprincipes:

- focus(punt)
- contrast
- evenwicht
- ritme door herhaling (lijnen, kleuren, vormen)
- patronen door herhaling, spiegelen, roteren
- eenheid
- beweging

Denk ook aan:

- vol en leeg
- decoratieve motieven
- de delen en het geheel van de compositie

<https://muzeem.weebly.com/principes.html>

vormsoort:

-schijf, vierkant, hoek, driehoek, bol,
blok, rolvorm, kubus, cilinder,
piramide, kegel, ...
-lichaamsvormen van mens en dier
(+ verhoudingen)

Vormcontrasten:

Open – gesloten
Organisch – geometrisch
Hoekig – rond
Ruimtelijke – vlak
Symmetrisch – asymmetrisch
Vorm – restvorm*

Stileren:

Een vorm in zijn meest eenvoudige
weergave, de vorm blijft
herkenbaar. (stier Picasso)
Bij een abstracte vorm is de
herkenbaarheid weg.

VORM

= de uiterlijke gedaante van iets
3D of 2D

patronen:

herhaling van vormen vb. behangpapier

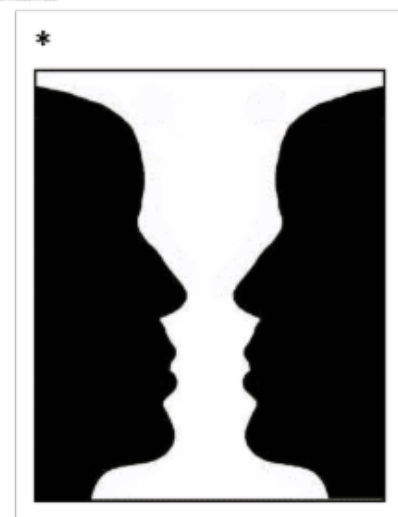
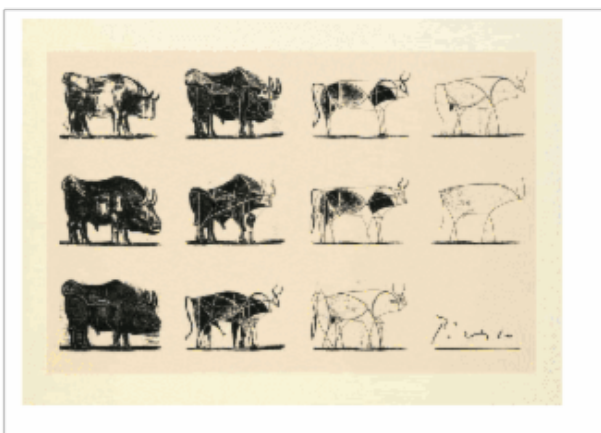
Contour of omtreklijn:

Deze lijn bepaalt de vorm in een plat
vlak.

vormkenmerken: hoekig, spits,
rond, abstract, decoratief, strak,
sierlijk, robuust, fijn, klein, groot,
lang, dun, slap, agressief...
(bepalen ook de gevoelswaarde van
een vorm)

Symbolen:

V = vrede, ♥ = liefde,....



soorten:

zigzag, kronkelend, rond, recht,
vloeiend, onderbroken, dik, dun,
sierlijk, horizontaal, verticaal,
diagonaal, stippellijn, golvend,
spiraal, grillig, evenwijdig, rafelend,
gegolfd, hoekig, ...

**Lijnen, punten, patronen in
de omgeving:**

-spinnenweb, muur, trottoir,...
-pannen, tegels, stenen, behang,...

LIJN

= verzameling van punten

Herhaling:

door herhaling ontstaat
- ritme
- patronen
-punt- en lijnstructuren
-beweging
-arcering

lijnvoering:

= de kracht waarmee een lijn
aangebracht wordt: ruw, soepel,
zacht, aarzelend, ...

Gevoelswaarde van een lijn

Symbolische betekenissen:

Rood: liefde, warmte, ...
Zwart: dood, rouw, ...
Groen: hoop, nieuw leven
...

Kleurencirkel:

-primaire kleuren (hoofdkleuren)
Tip: cyaan, magenta, citroengeel
-secundaire kleuren
-tertiaire kleuren

Harmonie:

sommige kleuren gaan goed samen
omwille van:
-tegenstelling (contrasten)
-gelijkheid (kleuren die naast
mekaar in kleurencirkel liggen)

KLEUR

= de kleur van materie (verf)

accentueren:

een bepaald element
in het oog laten
springen d.m.v. kleur

Contrasten:

-heldere-donkere kleuren
-warm-koud
-complementair (recht tegenover elkaar in cirkel)

Zwart, wit:

in theorie geen kleuren
-grijswaarden
-verdonkeren
-verlichten

Bruin:

Tip: Belgische vlag

Tonen of tinten?

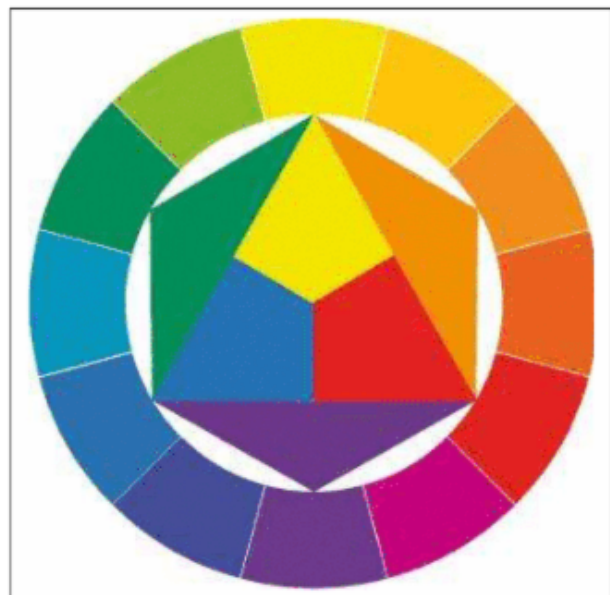
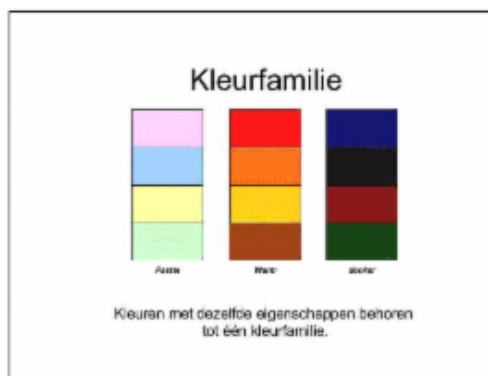
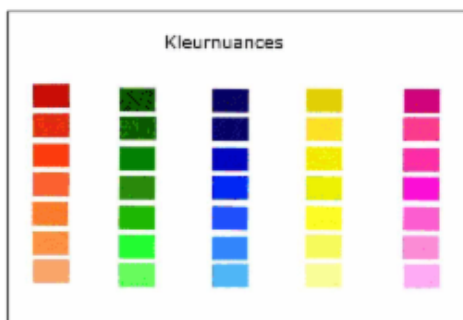
Kleurtoon = zuiverste kleur, ongemengd, fel
Kleurtint = gemengde kleur (kleurstaal-kaarten)
~ Kleurfamilie ~ kleurnuance*

Signaal- en camouflagekleuren:

-natuur
-verkeer
-leger
...

Emoties in kleuren:

Sober, speels, vrolijk, warm, koel, druk,
helder, bont, dof, angstig, ... (karakter)



RUIMTE

= diepte suggereren
in een plat vlak (2D)
= 3D werken

afsnijding:

Het beeld loopt verder buiten het kader.

Ruimtelijke relaties

De indruk geven aan de kijker dat er diepte (dieptesuggestie) aanwezig is kan op verschillende manieren:

overlapping:

De ene vorm staat (gedeeltelijk) voor de andere vorm.

grootteverschil:

Wat verder weg is wordt kleiner weergegeven.

ruimtegevoel:

door verschillende aangezichten met mekaar te combineren:
voor-, zij-, boven-, onder-aanzicht,...

detailwerking:

Op het voorplan zien we meer details, felle kleuren en duidelijkere vormen.

perspectief:

Via bepaalde technieken diepte weergeven.
-grondlijn(horizon) is belangrijk
-standpunten (kikvors-, vogel-perspectief)

Ruimtelijk werken/bouwen

Beelden

-nemen ruimte in
-3D= kan je langs alle kanten bekijken.

Installaties:

Spelen met ruimtes bv. mobiles, constructies met losse onderdelen.
-ruimte doorsteken (1)
-ruimte omvatten(2)
-ruimte innemen(3)

Ordenen in de ruimte

begripsvulling:

-op, onder, voor, midden,....
-bovenkant, onderkant, zijkant,....
-dichtbij, veraf, dichter bij, verder weg, naast
linkerkant, rechterkant,....

1) Ruimte innemend. Een op zichzelf staand beeldhouwwerk bijvoorbeeld. Traditionele beeldhouwwerken van steen of gegoten metaal zijn bijna altijd ruimte innemend. Op de basisschool zijn werkstukken van klei of papier-maché vaak ruimte-innemend.

2) Ruimte omvattend. Deze vormen lijken op ruimte innemende vormen omdat ze er erg gesloten uit kunnen zien en de vormen zijn dan ook bedoeld om andere dingen/vormen te bevatten, te omhullen, te beschermen, te vervoeren. Op de basisschool wordt er vaak met kosteloos materiaal, zoals lege verpakkingen gewerkt. Andere voorbeelden van ruimte omvattende vormen zijn kleding, vazen, dozen e.d. In de woningbouw en architectuur zijn deze vormen ook heel erg belangrijk.

3) Ruimte doorstekend. Je kunt hierbij aan vormen denken die punten in de ruimte met elkaar verbinden. Een brug kan daarvan een voorbeeld zijn.